

LONGCZIEN RABDZIAM

Kluczowe instrukcje:

KOMPLETNA PREZENTACJA
PORAD DOTYCZĄCYCH
BARDO

DHARMA EBOOKS

ལྷོ། བར་དོའི་གདམས་པ་ཚེངས་སྒྲིགས་སུ་གདབ་པ་གནད་ཀྱི་
མན་ངག་བརྒྱགས། །

KLUCZOWE INSTRUKCJE:
KOMPLETNA PREZENTACJA PORAD
DOTYCZĄCYCH BARDO

Longchien Rabdziam

Przekład z j. tybetańskiego i opracowanie:
Jan Szlagowski

dharmaebooks.org

ལྷ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

Lama dampej siab la gupe ciak tsal lo

Lama / święty, doskonały / u stóp / z oddaniem / kłaniam się, oddaję cześć

Pełen oddania, kłaniam się u stóp doskonałego Lamy!

དལ་འབྱོར་རྗེད་ཀྱང་མི་རྟག་འགྲོ་དགོས་པས།།

daldzior nie kjang mitak dro go pe

cenne ludzkie odrodzenie / chociaż uzyskałeś / nietrwałość / musisz iść, transmigrować

Choć uzyskałeś to cenne ludzkie odrodzenie, pamiętaj, że jest nietrwałe
i będziesz musiał je porzucić.

འཆི་ཀའི་གདམས་ངག་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་བཞག།

ci-kej dam-ngak sem la ditar sziaak

*moment śmierci / kluczowa instrukcja, porada, upadesha / w umyśle / następujące /
utrzymać, zapamiętać*

Zapamiętaj więc te kluczowe wskazania na czas śmierci.

Pelen oddania, kłaniam się u stóp doskonałego Lamy!

Choć uzyskałeś to cenne ludzkie odrodzenie, pamiętaj, że jest nietrwałe
i będziesz musiał je porzucić. Zapamiętaj więc te kluczowe wskazania
czas śmierci.

སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདིར།།

kjeci bardo tandej nekab dir

narodziny i śmierć / okres pomiędzy, bardo/ obecny moment, okoliczności / w tym

Teraz, gdy jesteś w bardo tego życia – pomiędzy narodzinami a śmiercią –

རང་རིག་ཡི་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་བའ་བཅད་དེ། །

rang-rig jeszie cziokur thakcie te

*samo-świadomość / pierwotna mądrość, dzniana / dharmakaja / mieć pewność,
postanowić*

Rozwiń pewność, że samo-świadoma pierwotna mądrość jest dharmakają²

རང་གདངས་སྒོམ་པ་ངང་དྲངས་ངང་ལ་བསྐྱེད། །

rang-dang gomba ngang-dang ngang la kjang

*naturalna promienność, samo-ekspresja/ medytacja, zaznajomienie / wrodzona
światlistość, klarowność/ w (tym) stanie trwać, kultywować*

Utrzymuj doświadczenie naturalnej ekspresji wrodzonej światlistości.³

4

ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་རྩལ་སྐྱེད་བྱ། །

thamcie rangdziung jeszie tsal dziang cia

*wszystko / samo-zrodzona / pierwotna mądrość / dynamiczna energia manifestacji /
ćwicz się, praktykuj*

Wszystko (przejawia się jako) dynamiczna manifestacja samozrodzonej, pierwotnej mądrości.⁴

Teraz, gdy jesteś w bardo tego życia – pomiędzy narodzinami a śmiercią – rozwiń pewność, że samo-świadoma pierwotna mądrość jest dharmakają. Utrzymuj doświadczenie naturalnej ekspresji wrodzonej światlistości. Wszystko (przejawia się jako) dynamiczna manifestacja samozrodzonej, pierwotnej mądrości.

འཆི་ཀའི་བར་དོར་འབྱུང་བཞི་སྐད་པའི་ཚེ།

cikej bardor dziung-ži dupej tse

moment śmierci / w bardo / cztery elementy / złożone / w tym momencie

W bardo umierania, cztery elementy (z których składa się ciało, zaczną się rozpuszczać)

བྱ་ཕྱོ་ཡམ་ཡོམ་བན་བྱན་སྐྱུ་མར་སྤང་།།

cia-cio jam-jom pen-pun gjumar nang

upadanie / drżenie / mglistość / iluzoryczne / wizja, zjawisko, ukazanie

I pojawią się podobne złudzeniu doświadczenia spadania, drżenia i mglistości.

ས་ཚུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ཐིམ་པ་སོགས།།

sa ciu me lung namkhar thimpa sok

ziemia, woda, ogień, wiatr / w przestrzeni / rozpuszczać się / etc.

Ziemia, woda, ogień i wiatr rozpuszczą się w przestrzeni,⁵

5

དབང་པོ་འགག་ཚུལ་མཐོང་ཚེ་གསལ་གདབ་པ།།

langpo gak-tshul thong tshe sel-dap pa

zmysły / zatrzymać się, ustać / zauważać, doświadczać / w tym czasie / wizualizuj, powiedz

Postrzeżenie za pomocą zmysłów ustanie. Powiedz sobie wtedy:

ད་ནི་འཆི་སྟེ་འདི་ལ་འཇིགས་མི་དགོས།།

ta-ni ci te di-la dzik migo

teraz / umieram / jednak / tego / strach, lęk, przerażenie / nie muszę

“Teraz umieram, jednak nie muszę się bać.”

W bardo umierania, cztery elementy (z których składa się ciało, zaczynają się rozpuszczać) i pojawią się podobne złudzeniu doświadczenia spadania, drżenia i mglistości. Ziemia rozpuści się w wodzie, woda w ogniu, ogień w wietrze, a wiatr w przestrzeni. Postrzeżenie za pomocą zmysłów ustanie. Powiedz sobie wtedy: “Teraz umieram, jednak nie muszę się bać.”

གང་འཆི་སུ་འཆི་ཅི་རུ་གྲུབ་པ་ལྟོས། །

gang-ci su-ci ci-ru drub pa to

czym jest śmierć? / kto umiera? / gdzie / dokonywać / patrz, przyglądaj się, sprawdzaj
Zastanów się: Czym jest śmierć? Kto umiera? Gdzie to się dzieje?

6 བེམཔ་པོ་འབྱུང་བཞིའི་གཡར་པོ་གཏོད་ཅམ་ལས། །

bempo dziung-zij jarpo to-tsam le

ciało fizyczne / cztery elementy / pożyczone / jedynie / oddawać

Umierając, oddajemy jedynie wypożyczone cztery elementy, z których składa się fizyczne ciało.

རིག་པའི་ངོས་ལ་སྐྱེ་འཆིར་གྲུབ་པ་མེད། །

rig-pej ngo-la kje-cir drub-pa me

rigpa⁶ / twarz / narodziny i śmierć / dokonywać, działać nie

W obliczu rigpy nie istnieje ani śmierć, ani narodziny.⁷

རིག་སྟོང་ཀ་དག་ཚེས་སྐྱེའི་རང་གཟུགས་ལ། །

rig-tong kadag czikuj rang-zuk la

*nierozdzielność / przytomnej obecności i pustki/ pierwotna czystość / dharmakaji /
naturalna forma, ekspresja / w*

W naturalnej ekspresji pierwotnie czystej dharmakaji, nierozdzielności
przytomnej obecności i pustki,

གང་འཆི་སྲུ་འཆི་ཅི་རུ་གྲུབ་པ་ལྟོས། །

gang-ci su-ci ci-ru drub pa to

czym jest śmierć? / kto umiera? / gdzie dokonywać / patrz, przyglądaj się, sprawdzaj
Zastanów się: Czym jest śmierć? Kto umiera? Gdzie to się dzieje?

ཅིར་ཡང་མེད་པས་འཆི་བ་རྣམ་བཤེན་མིན། །

cir-jang mepe ci-ta nam den min

jakkolwiek, gdziekolwiek nie istniejąc śmierć całkowicie prawda nie być

Ponieważ śmierć w żaden sposób nie istnieje⁸, jest ona całkowicie
nierzeczywista.

དེ་ཀའི་ངང་ལ་དཔའ་གདིང་ལྷན་པར་བྱ། །

tekej ngang-la pa-deng denpar cia

(uświadomiwszy) / to / odwaga i pewność / miej!

Uświadomiwszy to sobie, miej odwagę i pewność!

Zastanów się: Czym jest śmierć? Kto umiera? Gdzie to się dzieje? Umierając, oddajemy jedynie wypożyczone cztery elementy, z których składa się fizyczne ciało. W obliczu rigpy nie istnieje ani śmierć, ani narodziny. W naturalnej espresji pierwotnie czystej dharmakaji, nierozdzielności przytomnej obecności i pustki – zastanów się: Czym jest śmierć? Kto umiera? Gdzie to się dzieje? Ponieważ śmierć w żaden sposób nie istnieje, jest ona całkowicie nierzeczywista. Uświadomiwszy to sobie, miej odwagę i pewność!

རིག་པའི་འཆར་ཚུལ་ཅིར་ཡང་མ་འགགས་པས། །

rig-pej ciar tshul cir-jang ma-gak pe

rigpy / manifestacja, ukazanie się / sposób, tryb / cokolwiek, jakkolwiek / nie zatrzymywać, nie ustawać

8 Manifestacja rigpy nie jest w żaden sposób zakłócona.⁹

ས་ཚུ་མེ་ལྷུང་ནམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ཐིམ། །

sa ciu me lung nam-sie nam-khar thim

ziemia / woda / ogień / wiatr / świadomość / w przestrzeni / rozpuszczać, stapiać

Ziemia, woda, ogień, wiatr i świadomość rozpuszczają się w przestrzeni.

ནམ་མཁའ་འོད་གསལ་དག་ལ་ཐིམ་པའི་ཚོ། །

namkha 'o-sel dag la thim-pej tse

przestrzeń / świetlistość / czysta, nieskalana / w momencie / rozpuszczania

Gdy przestrzeń stapia się z doskonale czystą świetlistością

ཚོགས་རྒྱལ་ཀུན་གཞི་ཚོས་དབྱིངས་ངང་དུ་ཐིམ།

tsok-druk kun-zi czio-jing ngang-du thim

sześć nagromadzeń, sześć świadomości^o / podstawa wszystkiego, świadomość podstawy, alaja / w sferze / dharmadhatu / rozpuszczać

Sześć świadomości rozpuszcza się w podstawie wszystkiego, w dharmadatu.

བེམས་རིག་བྲལ་ཏེ་རིག་པ་ཚོས་ཟད་ངང་།

bem rig drel-te rigpa czio-ze ngang

materia / przytomność / odłączać / rigpa / ustanie zjawisk^u / stan, sfera

Gdy przytomność odłącza się od materii, doświadczasz wolnej od zjawisk obecności rigpy.

9

Manifestacja rigpy nie jest w żaden sposób zakłócona. Ziemia, woda, ogień, wiatr i świadomość rozpuszczają się w przestrzeni. Gdy przestrzeń stapia się z doskonale czystą świetlistością, sześć świadomości rozpuszcza się w podstawie wszystkiego, w dharmadatu. Gdy przytomność odłącza się od materii, doświadczasz wolnej od zjawisk obecności rigpy.

ལོ་ཟད་ཚོས་སྐྱུ་ཀ་དག་ཆེན་པོར་འཆར།

lo-ze czio-ku kadag czienpor ciar

ustanie koncepcji, konceptualnego umysłu / dharmakaja / pierwotna czystość / wielka / pojawiać się

Wraz z ustaniem intelektualizowania, ukazuje się wielka pierwotna czystość dharmakaji.

ད་ལྟ་དག་སྒྲུབ་དེ་རུ་ངོས་ཟིན་པས། །

tanda ge-dzior te-ru ngo-zin pe

teraz / duchowa praktyka / wówczas / rozpoznać / poprzez, na skutek

Rozpoznając ją dzięki wcześniejszej duchowej praktyce,

སྐད་ཅིག་ག་ཅིག་ལ་ཡར་གི་ཟང་ཐལ་གྲོལ། །

kecik cik-la jar-gi zang-thal drol

pojedynczy / moment / w jednym / bezpośrednio¹² / wyzwolić

Osiągniesz bezpośrednie wyzwolenie w jednej chwili.

དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཚོས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ལགས། །

dagpa nyi den czio-ku thob-pa lag

czystość / dwa / posiadająca / dharmakaja / osiągnąć

Osiągniesz dharmakaję dwojakiej czystości.¹³

10

Wraz z ustaniem intelektualizowania, ukazuje się wielka pierwotna czystość dharmakaji. Rozpoznając to dzięki wcześniejszej duchowej praktyce, osiągniesz bezpośrednie wyzwolenie w jednej chwili – osiągniesz dharmakaję dwojakiej czystości.

དེ་ལྟར་ཤར་ཡང་རང་ངོས་མ་ཟིན་ན། །

detar siar yang rang-ngo ma-zin na

w ten sposób / pojawiać się / jednak / własna twarz¹⁴ / nie rozpoznać / jeśli

Twoja własna natura ukaże się w ten sposób. Jeśli jednak jej nie rozpoznasz

དེ་རྗེས་སྣང་བའི་འོད་གསལ་གཞི་སྣང་འཆར། །

te-dzie nang-tej 'osel źi-nang ciar

*następnie / manifestacja, przejawienie / świetlistość / manifestacja, przejawienie
podstawy / ukazać się*

Wówczas pojawią się świetliste przejawienia – manifestacje podstawy.

སྒྲ་འོད་ཟེར་གསུམ་ནི་ཁྲོས་ནམ་མཁའ་གང་། །

dra 'o zer sum szī-tro namkha gang

dźwięki / światło / promienie / trzy / łagodne i gniewne / przestrzeń / wypełniać

Dźwięki, światła i promienie oraz łagodne i gniewne bóstwa wypełnią całą przestrzeń.

སྣང་བ་དེ་ཀུན་རང་སྣང་ངོ་ཤེས་པས། །

nang-ta te-kun rang-nang ngo-sie pe

przejawienia / te / wszystkie / samo-przejawienie / rozpoznając

Rozpoznając je jako samo-przejawienia

གདོད་མར་གྲོལ་ཏེ་བྱུང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ཡིན། །

do-mar drol-te cziang-cziub thob-pa jin

w pierwotnym (stanie) / wyzwolić / przebudzenie, oświecenie / osiągnięcie jest

Wyzwolisz się w pierwotnym stanie, osiągając oświecenie.

དེ་བས་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་གིས་པ་གཅིས། །

te-te tham-cie rang-nang sie-pa cie

tak więc / wszystko / samo-przejawienie / wiedzieć, rozpoznać / ważne, kluczowe
Rozpoznaj, że wszystko jest projekcją umysłu – to najistotniejsze.

རང་ངོ་གིས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡིན། །

rang-ngo sie-pe sang-gje thob-pa jin

własna twarz, natura / rozpoznając / oświecenie / osiągnięcie / jest
Rozpoznanie własnej natury jest osiągnięciem stanu buddy.

12

Twoja własna natura ukaże ci się w ten sposób. Jeśli jednak jej nie rozpoznasz, wówczas pojawią się świetliste przejawienia – manifestacje podstawy. Dźwięki, światła i promienie oraz łagodne i gniewne bóstwa wypełnią całą przestrzeń. Rozpoznając je jako projekcje umysłu, wyzwolisz się w pierwotnym stanie, osiągając oświecenie. Rozpoznaj, że wszystko jest projekcją umysłu – to najistotniejsze! Rozpoznanie własnej natury jest osiągnięciem stanu buddy.

དེ་ལྟར་གར་ཡང་རང་ངོ་མ་གཤིས་ན། །

detar siar yang rang-ngo ma-zin na

w ten sposób / pojawiać się / jednak / własna twarz / nie rozpoznać / jeśli

Twoja własna natura ukaże ci się w ten sposób. Jeśli jednak jej nie rozpoznasz,

སྲིད་པ་བར་དོ་མི་ལམ་འདྲ་བ་འཆར། །

sipa bardo milam dra-ta ciar

stawanie się / okres pomiędzy, bardo / podobny do snu / ukazać się

Nastanie podobne do snu bardo stawania się.

དེ་ཚེ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་དྲན་པ་དང་། །

te-tshe dag-pej žing-kham drenpa dang

wówczas / czysta kraina / pamiętać / oraz

Mysł wtedy o czystej krainie

ལྷ་མ་ཡི་དམ་ལྷ་ལ་སྐྱབས་སོང་བས། །

lama yidam lha la kjab-song te

lama / jidam / bóstwo / do / przyjmując / schronienie

Oraz przyjmuj schronienie w lamie i jidamie. Dzięki temu

ཁ་ཅིག་དག་པའི་ཞིང་སྐྱེ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

kha-cik dag-pej žing kje drol-tar gjur

niektórzy / czysta kraina / odrodzić, narodzić / zostać wyzwolonym

Niektórzy osiągają wyzwolenie w czystej krainie,

ལ་ལ་མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྔ་ན་ལུས། །

la-la tho-ri jon-ten dun den lu

jeden / z pośród / wyższy wymiar⁵ / dobre właściwości / siedem⁶ / posiadać / ciało

Zaś inni odradzają się w wyższym wymiarze, gdzie obdarzeni siedmioma dobrymi właściwościami,

ཐོབ་ནས་རྒྱུ་བ་བྱི་མར་གྲོལ་བར་ངེས། །

thob-ne kje-ta ci-mar drol-tar nge

osiągnąwszy / w przeszłym / życiu / wyzwolić / z pewnością

Z pewnością osiągną wyzwolenie.

Twoja własna natura ukaze ci się w ten sposób. Jeśli jednak jej nie rozpoznasz, nastanie podobne do snu bardo stawania się. Myśl wtedy o czystej krainie, oraz przyjmuj schronienie w lamie i jidamie. Dzięki temu, niektórzy osiągają wyzwolenie w czystej krainie, zaś inni odrodzają się w wyższym wymiarze, gdzie obdarzeni siedmioma dobrymi właściwościami, z pewnością osiągną wyzwolenie.

14

དེ་བྱིར་གཤམས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡང་ཟབ་འདི། །

te-cir dam-pej nying-po jang-zab di

tak więc / instrukcji / esencja, sedno / wyjątkowo głębokie / powyższe

Tak więc, powyższe wyjątkowo głębokie, esencjonalne instrukcje

སངས་རྒྱས་ལག་བཅང་ལག་རྒྱ་གཏད་པ་ཡིན། །

sang-gje lak-ciang lak-tu te-pa jin

stan buddy / na dłoni / dać, umieścić / jest

Są niczym umieszczenie na dłoni stanu buddy.

སྐལ་ལྷན་སྒྲིང་གི་བྱ་རྒྱམས་དགའ་བར་མཛོད། །

kal-den nying-gi bu-nam ga-tar dzo

obdarzeni / szczęściem / doskonali / uczniowie⁷ / radujcie się!

Obdarzeni szczęściem doskonali uczniowie – radujcie się!

རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱེད་པ། །

rang-żin dzogpa czien poj nal-dzior pa

naturalny, spontaniczny / Wielkiej Doskonałości / jogin

Jogin naturalnej Wielkiej Doskonałości,

ལྷོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་བཟང་པོས་ལེགས་པར་བཀོད། །

Long-czien Rab-dziam zang-po lek-par ko

*Longczien Rabdziampa / dobrze / w poprawny, kompletny / sposób / ułożyć,
zaprezentować*

Longczien Rabdziampa, ułożył te kompletne pouczenia.

དགོ་བས་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

ge-te kha-nyam dro-ta ma-lu pa

szlachetność / nieskończone / niczym przestrzeń / czujące istoty / wszystkie bez wyjątku

Oby dzięki tej zasłudze, wszystkie istoty, niezmierzone niczym
przestrzeń,

གདོད་མའི་དབྱིངས་སུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཤོག །

do-mej jing-su ngon-par sang-gje szio

pierwotnym / w wymiarze / pełne, kompletne / osiągnąć / stan buddy / oby, niech!

Osiągnęły pełne przebudzenie w pierwotnym wymiarze.

Powyższe wyjątkowo głębokie, esencjonalne i kompletne instrukcje, które są niczym umieszczenie na dłoni stanu buddy, zostały ułożone przez Longcziena Rabdziampę, jogina naturalnej Wielkiej Doskonałości. Obdarzeni szczęściem doskonali uczniowie – radujcie się! Oby dzięki tej zasłudze, wszystkie istoty, niezmierzone niczym przestrzeń, osiągnęły pełne przebudzenie w pierwotnym wymiarze!

འཆི་ཀ་མ་ལ་ཚང་སྐྱུགས་སུ་གདབ་པའི་མན་པག་གསང་བ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་ངོ་སློང་། ལྷུལ་སྲས་འི་མེད་འོད་ཟེར་གིས། དད་
ཅན་གི་སློབ་མ་འགས་གསོལ་བ་བདུབ་པའི་ངོར། ཁོ་ཐང་རིན་ཆེན་གླིང་གི་དབེན་གནས་སུ་བཀོད་པ་ཚོགས་སོ། །

Powyższy kompletny zestaw instrukcji dotyczących umierania – sekretne, niezrównane wprowadzenie – zostało skomponowane przez potomka zwycięzców – Drime Ozer, w odosobnionym miejscu Khotang Rinczien Ling, w odpowiedzi na prośby posiadających wiarę uczniów.

Z tybetańskiego przełożył Jan Szlagowski. Przypisy zostały wprowadzone w oparciu o ustne wyjaśnienia do tekstu, otrzymane dzięki wielkiej życzliwości Ngakpy Karma Lundrupa. Całkowitą odpowiedzialność za wszystkie błędy ponosi tłumacz. Sarva Mangalam. Dharamsala 2020.

Przypisy

1 *dal 'byor* oznacza dosłownie “wolności i bogactwa”, czyli odrodzenie obdarzone 8 Wolnościami i 10 Bogactwami umożliwiającymi praktykowanie Dharmy. 8 Wolności oznacza bycie wolnym od odrodzenia: 1-3) w trzech niższych światach: w piekle, jako preta, jako zwierzę, 4) jako długowieczny bóg-lha, 5) jako barbarzyńca - człowiek nieznający Dharmy, 6) jako człowiek utrzymujący błędne poglądy, 7) w czasach, w których nie pojawił się Budda, 8) jako człowiek nieposiadający pełnych zdolności poznawczych: jako osoba głuchoniema, lub tępa. 10 Bogactw oznacza odrodzenie: 1) jako istota ludzka, 2) w Centralnej Krainie, czyli tam, gdzie pojawiły się Szlachetne Istoty, 3) obdarzone sprawnymi zmysłami, 4) wolne od zaangażowania w skrajnie negatywne czynności, 5) obdarzone głębokim zaufaniem do Dharmy, 6-9) w czasach, gdy pojawił się Budda, udzielił Nauk, Nauki przetrwały i nadal są praktykowane, oraz 10) w czasach obdarzonych miłą dobrą i wsparciem praktykujących.

2 Ten, oraz następne dwa wersy odnoszą się kolejno do Podstawy, Ścieżki i Rezultatu Dzogchen (*gzhi lam 'bras bu gsum*). Wers pierwszy podkreśla konieczność zyskania pewności odnośnie natury fundamentalnej Podstawy istnienia. Tybetańskie *thag bcad* tłumaczy się zazwyczaj jako “decydować”, lub “podejmować decyzję”. Innymi słowy, nasza pewność odnośnie natury Podstawy powinna być całkowita, pozbawiona cienia wątpliwości, tak jak w przypadku ostatecznego podjęcia decyzji – nie ma już wachania, nie ma innej opcji.

17

3 Ten wers oddaje esencję Ścieżki, którą jest *gompa* – “medytacja” czy raczej “zaznajomienie się”. *Rang-dang* odnosi się do naturalnej promienności, czy też samoekspresji umysłu. *Dang* jest aspektem energii związanym z wrodzoną, nieprzerwaną świetlistością/klarownością – *ngang-dang*. Ngakpa Karma Lhundrup porównał to do słońca – jego naturą jest świetlistość, zaś *dang* – promiennością – naturalną ekspresją owej natury. Medytacja jest kultywowaniem tego rozpoznania, możliwym jedynie w oparciu o absolutną pewność odnośnie Poglądu.

4 Ten wers dotyczy Rezultatu, z którym związany jest aspekt energii *Tsal*. Jak wyjaśnia Namkhai Norbu Rinpoche: “*Tsal* jest manifestacją energii jednostki, ukazującą się jako pozornie ‘zewnątrzny’ świat. (...) W rzeczywistości, nie ma jednak nic ‘na zewnątrz’, nie ‘oddzielnego’. Wszystko, co ukazuje się w polu doświadczenia jednostki, stanowi kontinuum – zasadniczo wolne od dualizmu i wielorakości: to właśnie jest owa “Wielka Doskonałość” odkrywana dzięki Dzogchen.”

5 Proces rozpuszczania elementów jest stopniowy: ziemia rozpuszcza się w wodzie, następnie woda w ogniu i tak dalej.

6 Termin *rig pa*, jest niezwykle trudny do przełożenia. Czasem tłumaczony jako “przytomna obecność” lub “natychmiastowa obecność”, wskazuje na rozpoznanie wrodzonego, pierwotnie czystego stanu naturalnej przytomności, poza konceptualnym, dualistycznym umysłem. Jak wyjaśnia Namkhai Norbu Rinpocze: “Kiedy ktoś uzyskuje doświadczenie natychmiastowej obecności, wtedy ją rozpoznaje i rzeczywiście wie, co znaczy *rigpa*.”

7 Innymi słowy, *rigpa* jest niezrodzona – nigdy nie powstała, nigdzie nie przebywa i nigdy nie umrze.

8 Termin *med pa* wskazuje na coś “nie istniejącego” a więc nie posiadającego jakiegokolwiek możliwej do znalezienia, trwałej substancji lub trwałego bytu.

9 Jak wyjaśnia Ngakpa Karma Lundrup, manifestacja *rigpy* nigdy nie ustaje – tak jak przepływ myśli.

10 Sześć świadomości to pięć niekonceptualnych świadomości zmysłowych oraz szosta, konceptualna świadomość mentalna. Jak wyjaśnił Sakja Pandita: “Świadomości zmysłów są jak tępa osoba, która może widzieć, zaś umysł konceptualny jest niczym ślepiec, który może mówić.”

11 *chos nyid zad sa* oznacza towarzyszące rozpuszczeniu w dharmacie wyczerpanie, czy też ustanie zwyczajnego doświadczania zjawisk.

12 Ngakpa Karma Lundrup używa tu porównania do węża znajdującego się wewnątrz wydrążonego bambusowego pnia. Wąż może poruszać się jedynie albo w górę, albo w dół. W podobny sposób, *yar gi zang thal* oznacza “bezpośrednio ku górze”, w przeciwieństwie do *mar gi zang thal* – “bezpośrednio w dół”.

13 Jak wyjaśnia Jigme Namgyal Rinpocze, mowa tu o: 1) *gzhi rang bzhin nam dag*, a więc pierwotnej czystości Podstawy, oraz 2) *rkyen glo bur bral dag*, a więc wolności od “tymczasowych” zaciemnień.

14 *rang ngo* znaczy “własna twarz” czy też “własna, prawdziwa natura”.

15 “Wyższy wymiar” oznacza wymiar ludzi lub bogów – *lha*

16 Siedem dobrych właściwości towarzyszących odrodzeniu w wyższym wymiarze to:

1) długie życie, 2) wolność od problemów zdrowotnych, 3) piękne ciało, 4) powodzenie, 5) wysoki status, 6) bogactwo, 7) wielka mądrość.

17 Dosł. “synowie/córki serca”.

Prawa autorskie

Dharma Ebooks Publications

Dharmaebooks.org

Przekład: Jan Szlagowski

Okładka i skład: Beata Stępień

Pierwsze wydanie elektroniczne: wrzesień 2020